

เอกสารผลงาน

เรื่อง

กรณีศึกษา

การปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา

อำเภอร่องกวาง

จังหวัดแพร่

ของ

นายสมศักดิ์ วงศ์ดำตัน

ผู้ขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 6 ว.
สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดแพร่

06529

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม 3 ชั้น

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

112.05.6

๒๒๕๕๓

๑.3

06529

กรณีศึกษาการปฏิบัติงานของ

คำนำ

การจัดทำกรณีศึกษา การปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ ครั้งนี้ เนื่องจากผู้ศึกษาเห็นว่าโครงการจ้างบัณฑิตอาสา และผู้มีประสบการณ์ด้านการเงิน เสริมสร้างความเข้มแข็งศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านเป็นโครงการหนึ่งในแผนปฏิบัติการบรรเทาปัญหาการว่างงานตามที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเสนอ ซึ่งรัฐบาลเห็นชอบโดยคาดหวังว่าโครงการดังกล่าว จะช่วยแก้ไขปัญหาการว่างงานให้แก่บัณฑิตอาสาและผู้มีประสบการณ์ด้านการเงิน ได้ในระดับหนึ่ง และจะมีส่วนช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ซึ่งเป็นองค์กรประชาชนในระดับหมู่บ้าน ตลอดจนองค์การบริหารส่วนตำบล ในการช่วยเหลือประชาชนที่ประสบปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม รวมทั้งปัญหาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างเป็นรูปธรรม

กรณีศึกษาการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาครั้งนี้ ได้ใช้ระเบียบหลักเกณฑ์ และแนวทางการปฏิบัติของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นกรอบ และแนวทางศึกษา เพื่อจะได้ให้เห็นภาพรวมของการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา ในระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ - เมษายน 2542 แล้วนำปัญหา อุปสรรคมาปรับปรุงแก้ไขในระยะเวลาการปฏิบัติงานที่เหลือของบัณฑิตอาสาตามที่เหมาะสม

ผู้ศึกษาขอขอบคุณบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ให้ข้อเสนอแนะ แสดงความคิดเห็น และให้คำปรึกษาในการจัดทำเอกสารกรณีศึกษาฉบับนี้และหวังว่าเอกสารนี้คงจะเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องและผู้สนใจทั้งในด้านวิชาการ และในทางปฏิบัติ ตลอดจนการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับพื้นที่ เพื่อให้บังเกิดผลดี โดยแท้จริงต่อไป

นายสมศักดิ์ วงศ์คำตัน

เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง	กรณีศึกษาการปฏิบัติงาน ของบัณฑิตอาสา อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่
ผู้จัดทำ	นายสมศักดิ์ วงศ์คำตัน เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน 5 สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัดแพร่
ปีที่จัดทำ	2542

กรณีศึกษาการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา อำเภอร่องวาง จังหวัดแพร่ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงรายละเอียดการปฏิบัติงาน ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา วิธีการศึกษา ใช้วิธีการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative Study) เพื่อให้ได้ข้อมูลมาวิเคราะห์แล้วหาทางปรับปรุงแก้ไข โดยมีวิธีการศึกษา และเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

- 1.) พูดคุยกับกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในชุมชน
- 2.) สังเกตการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา ในขณะที่ไปติดตามผลการปฏิบัติงานในหมู่บ้าน
- 3.) การสัมภาษณ์ โดยการใช้แบบสัมภาษณ์
- 4.) เข้าร่วมประชุมประจำเดือน ของบัณฑิตอาสา
- 5.) ตรวจสอบจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
- 6.) ศึกษาค้นคว้า จากผลการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาพบว่า

1. รายละเอียดการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา

1.1 จังหวัดแพร่ มีผู้มาสมัครบัณฑิตอาสา และผู้มีประสบการณ์ด้านการเงินทั้งสิ้น 370 คน ผ่านการคัดเลือก 310 คน เรียกบรรจุแต่งตั้ง 125 คน

1.2 การปฐมนิเทศและอบรมบัณฑิตอาสา ครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 25 – 30 มกราคม 2542 มีวิทยากรจากมหาวิทยาลัยแม่โจ้ และเจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมบรรยายให้ความรู้

1.3 บัณฑิตอาสา เริ่มปฏิบัติงานในพื้นที่ เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2542

1.4 อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่ มีบัณฑิตอาสาปฏิบัติงานจำนวน 20 คน
ในเขตพื้นที่ 11 สภาตำบล 86 หมู่บ้าน

1.5 การกำกับดูแลบัณฑิตอาสา ในเขตอำเภอร่องกวาง มีแรงงานและ
สวัสดิการสังคมจังหวัดแพร่ รับผิดชอบ

1.6 บัณฑิตอาสา ของอำเภอร่องกวาง มีภูมิสำเนาอยู่ในเขตปฏิบัติงาน
จำนวน 16 คน อีก 4 คน อยู่ต่างอำเภอในจังหวัดแพร่ จึงไม่มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน

1.7 การปฏิบัติงาน ถือตามวันเวลาราชการ 08.30 – 16.30 น. เว้น
วันเสาร์ - อาทิตย์และวันหยุดราชการ แต่เนื่องจากงานของบัณฑิตอาสา เป็นงานอาสาสมัคร
และงานที่ต้องทำร่วมกับชุมชน ดังนั้นการปฏิบัติงานอาจต้องมีความยืดหยุ่น หรือให้สามารถ
ปฏิบัติงานนอกเหนือ วันเวลาราชการได้

1.8 การบริหารงานกลุ่มบัณฑิตอาสา เขตอำเภอร่องกวาง ได้ตั้งตัวแทนเป็น
หัวหน้ากลุ่ม จำนวน 1 คน คือ นางจุฑามาศ ชมภูมิ่ง บัณฑิตอาสา องค์การบริหารส่วนตำบล
ร่องกวาง ซึ่งในแต่ละเดือนจะมีการประชุมกลุ่ม เพื่อปรึกษาหารือ และแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่พบ
ในพื้นที่ หรือเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการต่อไป

2. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา

2.1 หมู่บ้านอยู่ห่างไกล การปฏิบัติงานเป็นไปด้วยความยากลำบาก

2.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนมีน้อย

2.3 โอกาสทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกัน

2.4 การว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยว

2.5 ข้อมูลในหมู่บ้านตำบลไม่เป็นปัจจุบัน

2.6 ผู้นำชุมชนไม่ได้รับความเชื่อถือจากชาวบ้าน

2.7 ผู้นำชุมชน/ชาวบ้านขอรับการสนับสนุนจากรัฐเพียงอย่างเดียว

2.8 คณะกรรมการศูนย์ส่งเสริมราษฎรประจำหมู่บ้านไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่
ของตนเอง

2.9 ผู้นำชุมชนไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง

2.10 ผู้นำชุมชน/ชาวบ้านไม่มีเวลาให้แก่บัณฑิตอาสาในการสอบถามข้อมูล

3. ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา

3.1 บัณฑิตอาสา

บัณฑิตอาสาส่วนมากรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองว่ามีหน้าที่ในการสำรวจข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน นอกจากนี้ยังเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ปฏิบัติงาน

3.2 อบต.ผู้นำชุมชน

ผู้นำชุมชนเคยได้ปฏิบัติงานร่วมกับบัณฑิตอาสาเรื่องการสำรวจผู้สูงอายุ คนพิการ การจัดทำป้ายศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน การสำรวจข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และ กิจกรรมการในการพัฒนาหมู่บ้าน

3.3 เจ้าหน้าที่ของรัฐ

เจ้าหน้าที่ของรัฐเห็นด้วยกับการสำรวจข้อมูลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม และได้ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานด้วยการให้คำแนะนำ อำนวยความสะดวก และร่วมปฏิบัติงานตลอดจนเชิญเข้าร่วมประชุมประจำเดือน

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในส่วนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติงานในพื้นที่ การปฏิบัติงานเดือนแรกของบัณฑิตอาสา ควรเข้าไปพบและแนะนำตัวต่อ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล. คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ฯลฯ ตลอดจนออกเยี่ยมเยือนชาวบ้าน และกลุ่มองค์กรอื่น ๆ เช่นกลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน เป็นต้น การเข้าพบและแนะนำตัวให้ชี้แจงขอบเขตภารกิจ / บทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบ ของบัณฑิตอาสา ตามที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ได้กำหนดไว้

2. ด้านการสำรวจข้อมูล บัณฑิตอาสา ควรสำรวจข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ในหมู่บ้านได้แก่ สภาพทั่วไป สภาพทางสังคม ประชากร การประกอบอาชีพ ข้อมูลศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และข้อมูลอื่น ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เช่น ข้อมูล จปฐ. ข้อมูล กชช. 2 ค. เป็นต้น

3. ด้านการวางแผน บัณฑิตอาสา ควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการวางแผนกับชุมชนอย่างเป็นทางการ โดยเสนอแนะให้นำแผนงาน / โครงการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม บรรจุ เข้าไป อยู่ในแผนพัฒนาตำบล โดยมีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้คำแนะนำ

4. ด้านการประชุม บัณฑิตอาสา ควรเข้าร่วมประชุมประจำเดือนร่วมกับ องค์การบริหารส่วนตำบลทุกครั้ง เพื่อชี้แจง หรือรายงานผลการปฏิบัติงานให้ องค์การบริหารส่วนตำบล.ได้รับทราบ

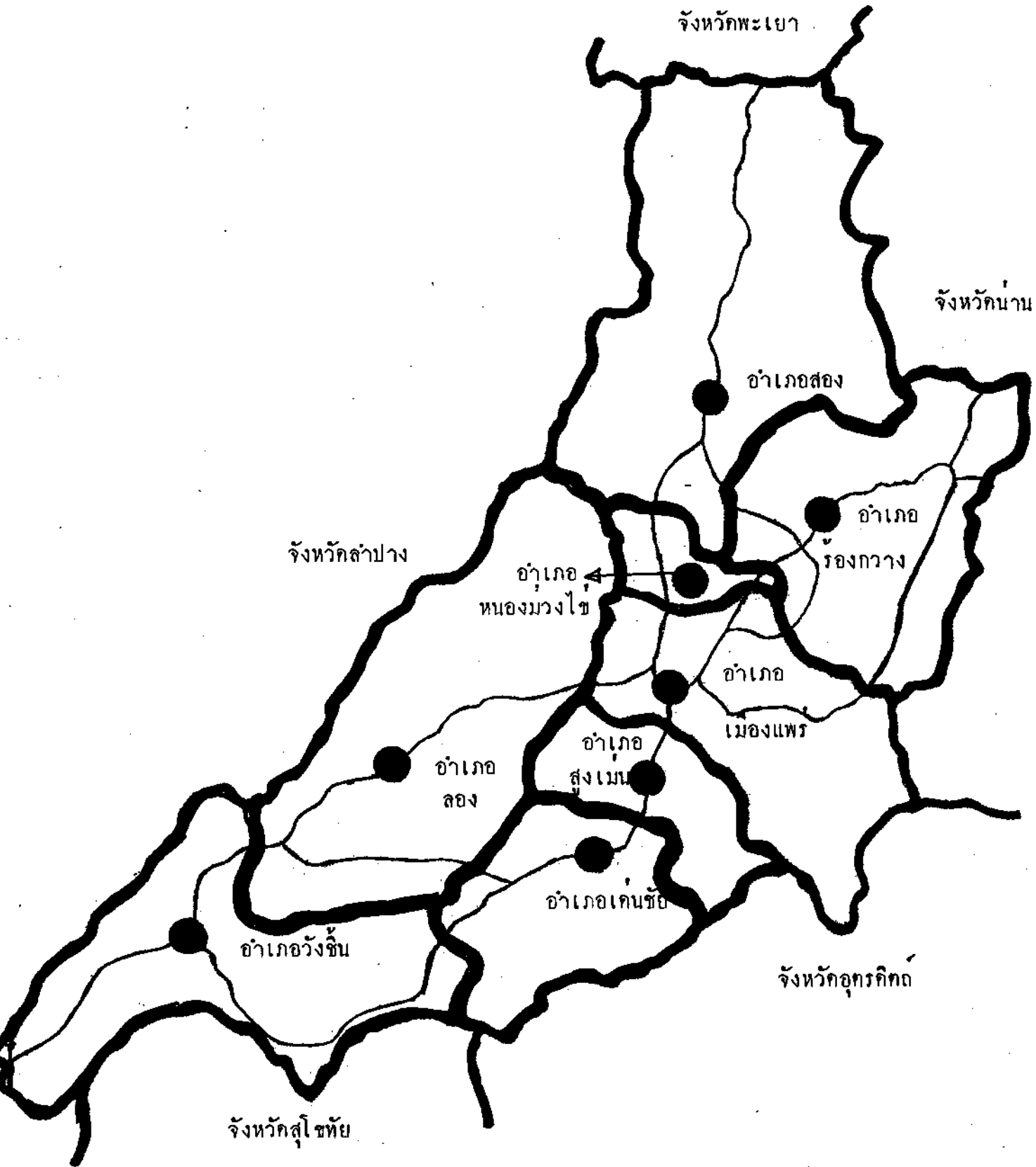
5. ด้านการส่งเอกสาร บัณฑิตอาสา ควรมีระบบการนำส่งเอกสาร หน่วยงานต้นสังกัดอย่างเป็นระเบียบ โดยขอคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง

6.ด้านผู้นำชุมชน เช่น กรรมการหมู่บ้าน (กม) คณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน ควรศึกษา หรือให้ความสนใจต่อบทบาทหน้าที่ ของตนเอง เพื่อรองรับงานของศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน เมื่อบัณฑิตอาสาหมดสัญญาจ้าง

7. หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง ควรให้การสนับสนุนและให้การช่วยเหลือ/ แนะนำในด้านการสำรวจข้อมูล การศึกษาชุมชน, การเขียนแผนงาน/ โครงการ แก่บัณฑิตอาสา ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
บทคัดย่อ	(2)-(5)
สารบัญตาราง	(8)
สารบัญแผนที่	(9)
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
แนวคิด หลักการ นโยบาย และผลการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	2
วิธีการศึกษา และการเก็บรวบรวมข้อมูล	12
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	13
นิยาม ศัพท์เฉพาะ	13
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่	
ประวัติและข้อมูลสังเขปของจังหวัดแพร่	15
สภาพทั่วไป และข้อมูลอำเภอร่องขาว	18
สภาพทั่วไป	18
สภาพทางสังคม	20
ระบบบริการพื้นฐาน	22
สภาพปัญหาที่สำคัญ	22
บทที่ 3 ผลการศึกษา	26
รายละเอียดการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา	26
ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา	30
ความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสา	32

แผนที่จังหวัดแพร่

แผนที่อำเภอร่องกวาง จังหวัดแพร่

